

TUDOMÁNY HALAD

Hangleplezés rádió segítségével

A folyóiratokból már mindenki láthatta azokat az akusztikai műszereket, amelyekkel a távoli ütegek robbanását vagy a repülő motorbúgását kihallgatják, sőt megállapítják az irányt is.

A franciák most már azon dolgoznak, hogy ezt lehetetlenné tegyék. E célra tervbevették, hogy rádióhangszórókat bocsátanak a levegőbe, mégpedig átlátszó anyagból épített sárkányokon és gramofonlemezekről leadják vagy a motorzúgást, vagy pedig a nehéz vagy könnyű ütegek tüzelésének zaját. Egész támadások zaját lehet így az ellenséghez közvetíteni és ezáltal zavarba ejteni.

Azt is tervezik, hogy rendes repülőgépeket látnak el hangszórókkal s ezek így óriási rajok közeledtét tudják majd érzékeltetni. A franciák nagy jövőt jósolnak ennek az eljárásnak.

Vetőmagcsávázás hormonokkal

Ismeretesek azok a nagy erőfeszítések, amelyeket Olaszország az önellátás érdekében kifejt. Óriási haladást értek el ezen a téren és a „búza-csata” kiváló eredményeket mutat fel.

Most a perugiai agrártudományi karon a professzorok új csávázási eljárást dolgoztak ki, amely a hormonok befolyását hasznosítja a növényeknél. Hogy az állati hormonok a növények növekedésére és termékenységére rendkívül nagy befolyást gyakorolnak, régen tudott tény. Ha növénymagvakat hormont tartalmazó folyadékkal csávázunk, akkor annak hatása sokszor a negyedik vagy ötödik növekedési hónapban mutatkozik, sőt még a termés beérésére is kihat. Leginkább a kukoricánál állapították ezt meg. A vemhesség hetedik, nyolcadik, kilencedik hónapjában álló tehenek vizeletét használták föl csávázásra, mégpedig egyenlő arányban vízzel fölhígítva és 24 órai tartással. Hátrányos hatást ez esetben nem találtak. A legerősebb hatás tulajdonképpen csak a növekedés 60. napján látszik meg. Ekkor a csávázott magból származó növények már kétszer

olyan nehezek voltak, mint a normálisak. Tiszta vizelet használata hátrányos, éppen úgy, mint rövidebb tartalmú vagy nagyobb hígítású vizelet használata. Érdekes, hogy kezdetben a növekedés egy kissé hátramarad, de a második hónapban már behozza ezt a hátrányt a növény és a harmadik hónapban sokkal magasabb és erőteljesebb, mint a rendes.

Még jobban látszik ez a hatás a babnál. Itt a csávázás nem tarthat öt óránál hosszabb ideig, a hígítás aránya pedig 1:8-hoz. Ez esetben jól kimutatható a növények erőteljessége és fokozott termékenységége.

Tekintettel arra, hogy a vegyi szerekkel való csávázás drága és körülményes, az említett szer pedig minden gazdaságban ingyen rendelkezésre áll, az olaszok sokat várnak ettől a módszertől.

A kongói gyémántmezők

A francia gyarmatok a gyémánttermelés terén a második helyet foglalják el. Ez azt jelenti, hogy éventeként kétfélmilliárd kárát gyémántot termelnek.

A kassai gyémántmezők kiterjedése 40 ezer négyzetkilométer. Itt is találni alluvialis medreket. A 96 kilométeres vasútvonalon 1928-ban több mint 6 ezer tonnát szállítottak el. A folyón három vontatóhajó közlekedik és egy tucat teherszállító gőzös 250 tonnás uszályal, ezenkívül még személyszállító gőzösök állnak az utasok rendelkezésére. A 114 nagy teherkocsinak, 52 autónak és 25 motorkerékpárnak az úthálózat az egész hatezer kilométeren a legnagyobb sebességgel való közlekedést teszi lehetővé. A bennszülött munkások száma 20—30 ezer. (M.)

Hogyan folytathatunk okszerű baromfitenyésztést?

A magyar falusi lélekkel úgyszólván évszázadok óta összeforrott a baromfitartás. Nincs az országnak egy talpalatnyi helye, még a nagy városokat sem véve ki, ahol ne volna baromfi-

tenyésztés, vagy legalább is tartás. Régente, mikor még nem voltak amerikai mintára épült felhőkarcolók és modern házak, mikor még a háztartás vezetése, a gyermeknevelés volt a nők elsőrangú és főfeladata, akkor még a városi házakban is egy kis ládában vagy rekeszben lehetett baromfit találni, vagy nyaralóhelyeken, hogy így fedezve legyen a háztartás szükséglete és az a szerényebb család vasárnapra egy kicsit jobb falatot kapjon a tányérjába, nyáron egy kis rántott csirkét, zöld salátával. Apraja, nagyja örült ennek és ez hagyománnyá nőtte ki magát.

Ma egész más a helyzet. Ma a baromfitenyésztés rendes állattenyésztési ág, sőt a legtöbbször nagyüzem, kereskedelmi vállalkozás, külkereskedelmi tényező, nemzetgazdasági vagyoni alapja, olyan kereseti forrás, amiből családot lehet el- és fenntartani, ha azt szakszerűen üzzük, annak teljes odaadással élünk, akárcsak egy más hivatásnak. Ma a magyar baromfitenyésztésből, mely ugyan sok kívánnivalót hagy hátra, — évente 60—80 millió P. a bevételünk a külföldi piacok révén. Mennyire lehetne emelni ezt a számot, ha a földművelési kormány törekvéseit szem előtt tartva, törekednénk a baromfitenyésztés teljesen szakszerű művelésére!

Azt sem szabad elfelejteni, hogy a hazai baromfitenyésztésnek 80%-a ma a kisgazdák, falusi polgárok kezén van, mégpedig rendszerint a szegényebbek és nagy családdal bírók kezén, akik nagy városok közelében ebből tetemes keresetet tudnak előteremteni. Hányszor használja fel a parasztasszony a kotlós alá szánt friss tojásokat arra, hogy iskolás gyermekének egy füzetet vegyen, vagy lábbelit, vagy a tandíjat fizesse, a váltót rendezze! Néha ősz felé a tömött liba, vagy karácsony táján egy pár hízott pulyka árából sok mindenre telik: téli tüzelőre, karácsonyi ajándéokra, stb. Azt sem szabad elfelejteni, hogy azt a 60—80 milliót ezidőszent 35 millió baromfi termeli, mégpedig legnagyobb-részt kevert, nem válogatott és kitenyésztett anyag, hanem szedett, nem javított termelésre, nem kitenyésztett és nem szakszerűen gondozott, nem szakszerűen takarmányozott és legtöbbször rossz, férges ólakban tartott baromfi. A legkevesebb ember tudja azt, hogy a hazánkban legjobban bevált és a külföld által is legjobban keresett, nemesített parlagi (2½ kilós) tyúk saját

testsúlyának 4-szeresét, 5-szörösét termeli, vagyis 8—10 kiló tojást, egy-egy tojást 60—65 grammnak véve. Az ennél kisebb súlyú tojás még kereskedelmi szempontból sem jó, mert ma a tojást már súly szerint fizetik, tehát mindenkinek érdeke a mennél nagyobb súlyú tojás, — annál is inkább, mert a tojás az állás következtében úgyis veszít súlyából — tehát értékéből. Ezért ajánlatos a tojást mennél hamarabb értékesíteni.

Mindezeket a hibákat látva, a földművelési kormányzat a magyar baromfitenyésztés fellendítése céljából az egész országban hatnapos tanfolyamokat tartat. A magyar falunak még nagyobb odaadással kell felkarolnia a baromfitenyésztést. Állományát fel kell, hogy frissítse. Az öreg, egymással rokon, nem termelő, csak takarmányt pocékoló, beteges, rossz utódokat nevelő állatokat, főleg hímeket, könyörtelenül ki kell selejtezni, piacon értékesíteni, vagy a háztartásban elhasználni. Most jönnek faluhelyen a lakodalmak, hát egy-egy kiszolgált öreg tyúk jó lesz a levesbe, majd megpuhul benne! Az is nagy hiba, hogy a kakasokat a szomszédasszonyéval cserélik ki, abban a hiszemben, hogy ezzel eleget tettek, pedig semmit se tettek, mert az rendszerint éppen úgy rokon a saját állataival, mint a saját kakas, de meg aztán ebből a későbbiekben mennyi perpatvar, veszekedés keletkezik. „tyúkpör“, ami néha évekig elhúzódik és annyira ellenségekké teszi a szomszédokat, hogy tűrhetetlenné válik az élet! Ki kell selejtezni azt a tyúkot is, amely keveset tojik, nem tojja meg a 120—180 tojást, ha a tojások nem 60—65 grammosak, vagy nem szabályszerű alakúak. A nem megfelelő fajtájú, közepes nagyságúnál jóval kisebb állatot is ki kell selejtezni, s az olyat is, amely más fajtába tartozó, mint amilyent arra a vidékre a kormány engedélyezett. Ezt nem tudjuk értékesíteni sem az ottani helyi piacon, még kevésbé mint külföldre szánt árut. A tenyésztésnél arra is kell ügyelni, hogy fehér, vagy barna tojást termelnek-e a tyúkok, mert vannak piacok, ahol csak a fehér, másutt csak a barna tojást keresik és veszik.

Általánosságban igazodjunk mindig a helyi piac követelményeihez, mert csak a szabványos árut, keresett és főleg piacképes árut tudjuk értékesíteni.

Dr. K.č.